

Harmincöten Csapiban

Mit kínál a zalai cigány gyermekek olvasótábor?

A hétfő esti tábortűz fényénél harmincöt beás cigánygyermek vidám táncokkal-dalokkal köszöntötte egymást a Letenyi Cigány Szövetség által első alkalommal megrendezett csapi olvasótáborban, amely július 29-éig tart.

Kedd délelőtt — a táborozás első napján — látogattunk el a hátrányos helyzetű romagyermek olvasótáborába, melyet hagyományossá kíván tenni az „A Noastrá Cálye” (Mi útunk) Regionális Független Cigány Szövetség. A fiatalok foglalkoztatásáról *Bogdán István* táborvezető és *Sztojko Ilona* etnikai-pedagógiai szervező gondoskodik.

Bogdán István arról tájékoztattott, hogy az olvasótáborban a különböző falvakból érkezett tizenévesek „irodalmi akadályversenyeken” vesznek részt, továbbá megismerkednek a ci-

gányság történetével és nyelvvel, valamint — vakáció lévén — kirándulásokat tesznek a Csapi Cigány Kollégium közelében található természeti látványosságokhoz. A helyszínválasztás sem véletlen, mert az olvasótábor egyik nem titkolt célja, hogy a Letenyi Cigány Szövetség felhívja a figyelmet a Csapi Cigány Kollégiumra, ugyanis a roma közéletben — Bogdán István szerint — egyetlen olyan személyiség sincs, aki elismerné ennek a fontos oktatási intézménynek a hasznosságát, holott ebben a kollégiumban zalai roma fiatalok színvonalas ne-

velése-oktatása folyik az óvodáskortól az általános iskola 8. osztályáig.

Olyan, a cigány gyermekek identitástudatát erősítő neves előadók várnak az olvasótáborba, akik feltárják a fiatalok előtt, kik is a cigányok valójában. Az árnyas fák alatt a gyerekek Rostás-Farkas Györgynek a cigányságról szóló könyveit és szép verseit olvashatják. Az olvasótábor vendége lesz *Orsós Jakab* zalai író és *Detre Gábor*, magyar származású amerikai filmrendező, aki a tervek szerint filmet kíván forgatni a beás cigányokról. A táborozás alatt további vendégeket várnak a diákok és a szervezők a Ceglédi Családsegítő Központból, újdonságokat Szolnokról, illetve az Amaro Drom cigányújságtól.

A sikeresnek ígérkező olvasótábor a Közép-dunántúli

Pillanatkép az olvasótábor első napjáról.

(Erdei András felvétele)

Tankerületi Oktatási Központ, a Máltai Szeretetszolgálat, a Zalahús Nagykanizsai Kirendeltsé-

ge, a bánokszentgyörgyi Andina Panzió és nem utolsósorban a Nemzeti Etnikai Kisebbségi

Alapítvány kuratóriuma támogatja.

— Gelencsér —

Rádiótelefon OTP-hitelre

A lakosság szerdától részletfizetésre is vásárolhat 450 Megahertz működő mobiltelefon készüléket a Westel Rádiótelefon Kft-től — jelentették be a cég keddi sajtótájékoztatóján.

Az új, részletfizetési lehetőség biztosításáról július elsején írt alá szerződést a ma már 55 ezer előfizetőt számláló kft. az OTP Bank Rt-vel. Ennek értelmében a vásárlóknak a vételár 30 százalékát kell csak egyösszegben kifizetniük, a fennmaradó 70 százalékot legfeljebb 18 hónap alatt törleszthetik. A hitel kamata 6 havi lejáratig évi 26 százalék, ennél hosszabb lejáratra pedig évi 27 százalék. Az áruvásárlási hitel a készülék és a kívánt hitelkonstrukció kiválasztása után a fővárosi lakosok az OTP Bank XI. kerületi fiókjában, vidéki lakosok pedig az állandó lakóhelyük szerinti illetékes OTP fiókoknál igényelhe-

tik. Ugyancsak szerdától indul a Westel Rádiótelefon Kft. felújított készülék-vásárlási akciója is.

Ennek keretében új akkumulátorral ellátott, teljesen felújított készülékeket kínálnak megvételre az új ár kevesebb mint 50 százalékaért. Ezeknek a készülékeknek a megvásárlásához az előfizetők még részletfizetési kedvezményt nem igényelhetnek, ám a Westel már erről is tárgyal az OTP-vel.

A sajtótájékoztatón bejelentették azt is, hogy a 450 MHz-en üzemelő rádiótelefonhálózat fejlesztésére a közeljövőben 1 milliárd forintot fordít a kft. Első lépésként 600 millió forintos költséggel a hálózatot bővítik, a szerződést már megkötötték az Ericsson céggel. Várhatóan hamarosan aláírják azt a 400 millió forintos fejlesztésről szóló szerződést is, melyet a hálózat minőségének javítására fordítanak.

Igen időszerű pályázat

A Népjóléti Minisztérium után az Egészségbiztosítási Önkormányzat is pályázatot írt ki úgynevezett hospice, illetve home-care ellátásra, azaz a súlyos, illetve gyógyíthatatlan betegek otthoni ápolására. A részletekről kedden sajtótájékoztatót tartott Kárpáti Zsuzsa, az önkormányzat képviselője, a László Kórház ápolási igazgatóhelyettese.

Az otthoni betegápolás fejlesztése több szempontból is igen időszerű — mutatott rá. A súlyos vagy gyógyíthatatlan betegek ápolása egyrészt túl nagy terhet ró az egészségügyi intézményekre, és ennek sem a személyi, sem az anyagi feltételei nem biztosítottak. Más szempontból viszont a betegek jogos igénye a körültekintő, nem csupán a testre, de a lélekre is kiterjedő gondoskodás, amelyre kórházi körülmények között nincs lehetőség. E gondozásban a gondozó orvos mellett nővér, szociális munkás és más szakember, a családtag is részt vállalhat. Célja pedig éppen az,

hogy a betegeknek lehetőségük legyen életük e nehéz időszakát ott és úgy eltölteni, ahol és ahogyan szeretnék. A cél nem elsősorban a gyógyítás és nem is az élet meghosszabbítása mindenáron, hanem a szenvedések, a testi-lelki fájdalom oldása. Mindezeket figyelembe véve a betegek érdekeit legjobban szolgáló, ugyanakkor a leggazdaságosabb ápolási formának a hospice és a home-care tekinthető. Ezért az Egészségbiztosítási Önkormányzat az évi költségvetéséből 145 millió forintot irányított elő az otthoni ápolás megvalósítására, amelyet pályázat alapján ítélt oda az erre

vállalkozó civil szervezeteknek, magánvállalkozóknak vagy települési önkormányzatoknak. Az egészségbiztosító az így módon létrejövő otthoni betegápolási szolgáltatásokat modellkíséreltek tekinti, hiszen egyelőre nem látható, milyen szisztéma a legoptimálisabb, mint ahogy az sem, hogy hogyan, milyen intézmények, szervezetek bevonásával oldható meg a jövőben ezek finanszírozása. Az egészségbiztosító pályázata nem kapcsolódik szorosan a Népjóléti Minisztérium hasonló jellegű pályázati kiírásához, de a két intézmény folyamatosan konzultál egymással annak érdekében, hogy ugyanaz a pályázó ne jusson támogatáshoz két forrásból is. Az otthoni ápolással kapcsolatos pályázatokat augusztus 1-jéig lehet benyújtani az Egészségbiztosítási Önkormányzathoz. (MTI)

Becsapódás

A Shoemaker-Levy 9 nevű üstökös nyolcadik darabja hétfő este közép-európai idő szerint 21 óra 26 perckor elérte a Jupiter felső légkörét. A robbanás fényesebb volt, mint a bolygó két legközelebbi holdja. Szekiguesi Kaz japán csillagász, a dél-afrikai Sutherland csillagvizsgálójának munkatársa, aki a rossz látási viszonyok miatt infravörös teleszkóppon figyelte a robbanást, a Reuternek elmondta: az általuk megfigyelt három becsapódás közül eddig messze ez volt a legfényesebb.

Árvíz

Áradás pusztít Oroszország távol-keleti részén. A habarovszki és a primorszki területeken több tízezer hektár földet, tucatnyi települést és országotakat öntöttek el a medrűkből kilépett folyók. A Habarovszkot Vlagyivosztkokkal összekötő főtúvonalon megbénult a forgalom. Összesen 23 települést vágott el a külvilágtól az áradás. Több száz házat tetőig öntött el az árvíz. Bikinben a lakosok csónakokkal közlekednek miután a várost átszelő Bikin folyó szintje hat métert emelkedett az elmúlt napokban. Átszakadtak a töltések, leállt az energiaszolgáltatás. 119 híd és 300 kilométer autótúv rongálódott meg.

Fókamészárlás

Namíbia partjainál megkezdődött a sok vitát kiváltó fókavadászat. A dél-afrikai ország kormányja 55 000 állat agyonverésére adott engedélyt. De már a gyilkos akció megkezdése előtt éhen pusztult fókák ezreinek teteme borította a partokat, miután az algásodás drámai módon leaszott a halállományt. A négy hónapra tartó gyilkos fókavadászat célpontjai mindenekelelt a fiatal állatok. Elsősorban a szörméjüket akarják megszerezni a fókavadászok, de emellett mintegy 12 000 hímfókát azért ölnek meg, mert nemiszerveik szexuális serkentőszert tartalmaznak.

N. F.

Remények visszatérőben

Aratókkal a sárhidai mezőn

Gyönyörű a búza itt az úmenti negyven hektáron, a sárhidai mezőn. Gyomot véletlenül sem látni a jókora táblán, ám a kalászkok teltek, érettek. Mondják is, hogy régen volt ilyen gazdag aratásuk. Tanúsítja ezt a tavaszi árpa, amit 130 hektáron termelt az idén a tulajdonos bocsföldei szövetkezet, amit rekordnak számító négymillió hektáronkénti átlaggal takarítottak be.

— Most pedig ez a búzánk fizet nagyon szépen — mutatja kalászos növényüket elégedetten *Bakos Tibor* aratásvezető —, a viszonylag kis magtartályllyal szerelt E-512-es kombájnjaink gyorsan telnek, s 17 mászányi szemet is ürítenek a más években gyakoribb 15 mászával szemben. Ebből következtetni lehet, hogy jó lehet a termés hektoliter súlya.

— Legyen is, hiszen leginkább malmi búzára szerződünk a Zalagabona Rt-vel — teszi hozzá *Nagy László* elnök. — Ez pedig biztosan megfelel a kívánt minőségnek, akárcsak az MV 16-osunk. Ilyen aratóidőben csakis jó lehet, kiadós esők ront-

hatnak az értékét. Persze az igazi megmérettetés, a műszeres vizsgálat majd átvételkor lesz, akkor tudjuk meg mire képesek a búzafajtáink. Mi ránézésre kifogástalannak véljük.

A távolban három kombájntűnik fel, *Takács József*, *Ruis Tibor* és *Tóth Lajos* a vezetőjük. Őket, e forró nyári napokon, aligha irigyli bárki is, a zárt kabinban méginkább felforrósod-

dott lehet a levegő. Mondják, hogy ötven is lehetnének, de a két nagy E-516-os kombánt ki sem javították, a megfoghatott területtel könnyedén megbirkóznak a három kisebb, ám a nehéz terepet jobban bíró masináikkal.

— Annyira elég ez a gépkapacitás, hogy az árpát már a kistermelőknél is betakarítottuk, sőt a búzát náluk is elkezdjük vágni — említi *Bakos Tibor*. — A kö-

A kombájntartályából a szállítójárműre kerül a gabona.

(Pezzetta Umberto felvétele)

zös vetések betakarítása után először a szövetkezet tagjainál végezzük el a megrendelt munkát, aztán, ha jut rá időnk, másoknak is vállalunk aratást.

— Most a 147 hektár búzánk és a mindössze 15 hektárnyi zabunk van vissza — közli *Nagy László*. — Ennek betakarítását aki megvárja, azokon készséggel segítünk. Különben majdnem minden faluban van már valamilyen kombájnt, azokkal lecsipegetik a kisebb-nagyobb parcellák termését.

— Én a mi kombájnosunkat, *Tóth Lajost* hívtam el pénteken, aki aztán gyorsan le is kapta az egy hektár termését — mondja *Varga Ferenc*, aki műhelykocsiként van az aratóbrigádban. — Jó munkát végzett, nem az ő hibája, hogy rosszul fizetett a búzám, alig adott 24 mászást. Nem tudom hol követtem el a hibát. Valamit biztosan nem úgy csináltam, mint ahogy kellett volna.

A kis parcellákon bizony ritka a jó hozam, sok helyen szinte több a gyom, mint a gabona. Az ilyen területre pedig nem szívesen mennek gépiükkel az aratók, s különben is roppantul el vannak aprózva a földek, sok az üresjárat, nehéz a fordulás, s ezért is drága a gépi betakarítás.

— Különben pedig nem panaszkodhatunk az ideai aratásunkra — szól *Ruis Tibor*, amikor egy szusszanásnyi pihenőt